

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 22. julija 2020

Revizorji opozarjajo, da je treba za zelene ambicije EU Sklad za pravični prehod osredotočiti bolj na smotrnost

Glede na priporočila v danes objavljenem mnenju Evropskega računskega sodišča (Sodišče) je treba v nedavno spremenjenem predlogu o ustanovitvi Sklada za pravični prehod vzpostaviti jasnejšo povezavo s podnebnimi in okoljskimi cilji EU. Na voljo so bili sicer dani znatni dodatni viri za pomoč pri doseganju prehoda na podnebno nevtravno gospodarstvo do leta 2050, vendar bi morale financiranje bolj temeljiti na potrebah, poleg tega pa bi morale biti bolj usmerjeno v doseganje smotrnosti. Revizorji svarijo, da sicer lahko pride do tega, da potrebna strukturna sprememba ne bo dosežena in da bo treba prehod na zeleno gospodarstvo financirati znova.

Cilj zakonodajnih predlogov o ustanovitvi Sklada za pravični prehod je podpirati prehod EU na podnebno nevtravno gospodarstvo do leta 2050, in sicer z obravnavo socialnih, gospodarskih in okoljskih učinkov na zadevne sektorje in regije. Sprva so bila dodeljena proračunska sredstva v višini 7,5 milijarde EUR (v cenah iz leta 2018). Po izbruhu COVID-19 je Evropska komisija svoj predlog spremenila in bistveno zvišala financiranje za kar 32,5 milijarde EUR, večinoma iz evropskega instrumenta za okrevanje. Z novim proračunskim načrtom, o katerem je bil dogovor dosežen včeraj, pa so bila sredstva Sklada za pravični prehod znižana za 20 milijard EUR.

Revizorji ugotavljajo, da Komisija ni izvedla predhodne ocene učinka, s katero bi podprla spremenjeni znesek. Dobra analiza potreb je bistvena za zagotavljanje boljšega dodeljevanja finančnih virov EU, ki bi se lahko na podlagi take analize usmerjali v zastavljene cilje, ki bi jih bilo mogoče količinsko opredeliti. To je še toliko bolj pomembno, ker se s predlogom zagotavlja dodatno financiranje za regije, ki so že prejele namenska sredstva za modernizacijo na področju energije.

„Sklad za pravični prehod je ključno orodje zelenega dogovora EU za zagotavljanje pravičnega prehoda na podnebno nevtravno gospodarstvo, pri katerem se ne prezre nikogar“, je povedal Nikolaos Milionis, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za to mnenje. „Toda Komisija bi morala zagotoviti, da imajo novi

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila mnenja, ki ga je pripravilo Evropsko računsko sodišče. Celo mnenje je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

zakonodajni predlog in območni načrti za pravični prehod, ki jih bo odobrila, zanesljiv okvir smotrnosti za doseg ambicioznih ciljev EU.“

Revizorji ugotavljajo tudi, da je povezava med smotrnostjo in financiranjem razmeroma šibka. S predlagano metodo dodeljevanja sredstev se zagotavljajo le šibke spodbude za temeljito, pomembno in strukturno spremembo, ki je potrebna za doseg podnebnih ciljev EU. Poleg tega se skupni kazalniki izločkov in rezultatov sicer predlagajo, vendar vanje ni jasno vključen cilj prehoda iz ogljično intenzivnih sektorjev. Revizorji pravijo, da zato obstaja tveganje, da se s Skladom za pravični prehod ne bo pripomoglo h končanju velike odvisnosti nekaterih regij od ogljično intenzivnih dejavnosti.

Pojasnila za urednike

Evropska komisija je decembra 2019 objavila evropski zeleni dogovor, katerega bistven del je Sklad za pravični prehod. V predlogu, objavljenem januarja 2020 se je načrtovalo, da bo Sklad za pravični prehod prejel približno 7,5 milijarde EU svežih sredstev EU. Maja 2020, po izbruhu COVID-19, pa je Komisija svoj predlog spremenila in podporo povečala na 40 milijard EUR. Na podlagi zaključkov zasedanja Evropskega sveta od 17. do 21. julija pa je bil ta proračun znižan za 20 milijard EUR.

V tem mnenju se obravnavata samo predloga o ustanovitvi Sklada za pravični prehod, z njim pa se dopolnjujeta zlasti nedavno objavljeni [Mnenje št. 2/2020](#) o spremenjenem predlogu Komisije z dne 14. januarja 2020 za uredbo o skupnih določbah in [Mnenje št. 4/2020](#) o spremenjenem predlogu Komisije, objavljenem maja 2020, o uredbi o skupnih določbah za programsko obdobje 2021–2027. Poleg tega bo kasneje letos objavljeno mnenje o instrumentu za posojila v javnem sektorju v okviru mehanizma za pravični prehod.

Sodišče s svojimi mnenji o predlogih nove zakonodaje ali sprememb zakonodaje s finančnim učinkom prispeva k izboljševanju finančnega poslovanja EU. Mnenja so neodvisna ocena zakonodajnih predlogov, ki jo pripravi zunanji revizor EU. Revizorji so leta 2019 objavili [Povzetek pripomb](#) Evropskega računskega sodišča o predlogih Komisije v letu 2018 za naslednji večletni finančni okvir.

Glede na pravno podlago predloga Komisije je posvetovanje s Sodiščem obvezno, Evropski parlament in Svet pa sta Sodišče ločeno pisno prosila za njegovo mnenje.

Mnenje Sodišča št. 5/2020 o predlogih Komisije z dne 14. januarja 2020 in 28. maja 2020 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za pravični prehod v angleščini je sedaj na voljo na spletišču Sodišča eca.europa.eu, prevodi v ostale jezike bodo dodani kmalu.

Informacije o ukrepih, ki jih je Sodišče sprejelo zaradi pandemije COVID-19, so na voljo [tukaj](#).

Kontaktna oseba za medije za to poročilo

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502